

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.435/2012/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szacsuri Csaba (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Kovács István (címe) ügyvéd által képviselt Magyar Posta Biztosító Zrt. (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 23.P.20.416/2011/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett és 18. sorszám alatt indokolt fellebbezés, valamint a felperes által Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja azzal, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felek között a 2009. szeptember hó 17. napján tett ajánlat alapján vagyonbiztosítási szerződés jött létre a felperes lakóhelyéül szolgáló ingatlanra 19 350 000 Ft biztosítási összeg mellett. A szerződés hatálya kiterjedt az általános háztartási ingóságokra és felelősségbiztosítási fedezetet is nyújtott. 2010. szeptember hó 18. napján az ingatlanra vonatkozó biztosítási összeg 20 530 000 Ft-ra módosult.

Az általános szerződési feltételek szerint a lakóépület vagy lakás szerkezetileg önálló, külső tértől épületszerkezetekkel teljesen elválasztott épület, amely tartósan és jogszerűen biztosítja az életvitelszerű tartózkodás feltételeit.

A biztosítási eseményként meghatározott viharkárnak az a kár minősül, ami 15 m/s küszöbértéket elérő vagy azt meghaladó sebességű, időjárás miatti légmozgások, vagy e légmozgások által az épületre sodort, döntött tárgyak a biztosított vagyontárgyban okoznak. Viharkár a vihar által megbontott tetőhéjazaton keresztül a viharral egy időben történő beázás is. Nem minősül viharkárnak a biztosított vagyontárgyban keletkezett olyan

kár, amely épületszerkezeti hiányosságokra vezethető vissza, kivéve, ha ezek a hiányosságok a vihar következtében keletkeztek.

Árvízkárnak minősülnek az olyan károk, amelyeket az élővizek vagy az ezekbe nyílt torokkal csatlakozó és védművel (ár- vagy belvízvédelmi gáttal, töltéssel) ellátott mesterséges csatornák vagy tavak áradása a biztosított vagyontárgyakban előntéssel okoz, ha a víz a védművet áttörte vagy annak tetőszintjét átlépte. Nem minősülnek biztosítási eseménynek a közvetlen előntés nélküli átnedvesedés (pl. buzgár) okozta károk, a belvíz és a talajvíz által okozott károk (belvíz: a talajszint felett tartósan megmaradó pangó víz, még akkor is, ha a belvizet a vízelvezető árkok hiánya vagy a karbantartásuk elmulasztása okozta), az árterületen bekövetkező károk, a védművel nem védett területről átfolyó víz által okozott károk.

A biztosítási összeg a szabályzat szerint az ingatlannak és az ingóságoknak a biztosítási ajánlatban meghatározott értéke. A biztosító szolgáltatásának felső határa vagyontárgycsoportonként és összesen is legfeljebb a biztosítási összeg, amelyet úgy kell megállapítani, hogy az fedezze az ingatlannál az újraépítés, az ingóságoknál pedig az újbóli beszerzés költségét. A biztosítási összeg nem haladhatja meg a biztosított vagyontárgy új értékét.

2010. március hó 3. napján a felperes kárbejelentéssel élt a biztosítótársaság felé, amire 2010. március hó 18. napján azt a tájékoztatást kapta, hogy a káreset nem biztosítási esemény, mert a kár a belvíz és talajvíz okozta kárnak minősül, az épület körül ugyanis nincs megoldva a csapadékvíz elvezetése.

2010. évben "M" belterületét - a utcai szakaszt is - a "B" patak megduzzadása érintette, a terület 2010. május hó 15. napjától június hó 4. napjáig árvizes terület volt.

Az alperes a 2010. augusztus hó 3. napján kelt levelében a felperes vihar- és vízkár miatti kérelmét elutasította a viharkárra teljesített 100 000 Ft kifizetést meghaladóan.

"E" Város Önkormányzatának Jegyzője az 5756/2010. számú határozatával kötelezte a felperest és házastársát, hogy a lakóépületük állagmegóvási munkálatait végezzék el a határozat jogerőre emelkedésétől számított 90 napon belül. A határozat szerint az ingatlanon végzett építéshatósági ellenőrzés során megállapították, hogy az ingatlan élet- és balesetveszélyes, a tűzfala a viharos szél hatására megdőlt, az a tetőszerkezetet megemelte, az árvíz és a belvíz miatt repedések keletkeztek, s a lakóépület megsüllyedt.

A felperes közelebbről meg nem határozható időpontban a lakóépület tetőszerkezetét eltávolította, ezáltal az életveszélyes állapotot megszüntetve. Az épületben a tartófalakon javíthatatlan vagy csak irreális költséggel javítható repedések nem keletkeztek, továbbá az épületen belül olyan hiányosság nem volt, ami az épület szerkezetének tönkremenetelét önmagában eredményezte volna. A tetőszerkezet oromfalának omlása és az árvíz között nincs összefüggés, az oromfal ledőlése a viharral összefüggésben keletkezett. Az eredeti műszaki állapothoz közeli újraépítés, illetőleg kijavítás esetén annak várható költsége 11

241 481 Ft, mivel az épület szerkezete lehetővé teszi a javítást. Ennek következtében 2 004 000 Ft összegű értéktöbblet keletkezik.

A felperes keresetében az alperest 20 530 000 Ft biztosítási összeg megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte annak jogalapját és összecszerűségét egyaránt vitatva.

Az elsőfokú bíróság a 16. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 9 210 481 Ft tőkét és 400 000 Ft perköltséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 552 630 Ft le nem rótt kereseti illetéket, továbbá fizessen meg ugyancsak az államnak 15 napon belül 60 000 Ft szakértői költséget, amelyet meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Határozatának indokolása szerint a bizonyítás eredménye alapján megállapítható volt, hogy a felperes ingatlanát ért károk az árvízzel és a viharral összefüggésben keletkeztek, amelyek egymástól nem is voltak teljesen elkülöníthetőek. A bekövetkezett károsodások biztosítási eseménynek minősülnek, amiért az alperes a Ptk. 536. §-a, az 544. §-ának (1) bekezdése és az 548. §-a alapján helytállni tartozik.

Függetlenül attól, hogy a biztosító értékkeövetést alkalmazott és több mint 20 millió forintban határozta meg az ingatlan értékét, az alperes nem ennek az összegnek, hanem az újraépítés tényleges költségének a megfizetésére köteles. Ennek összegét az elsőfokú bíróság a perben beszerzett szakvélemény alapján határozta meg: az eredetihez hasonló műszaki állapotban történő helyreállítás 11 241 481 Ft költségéből levonta az emiatt előálló 2 004 000 Ft forgalmi értéktöbbletet, s az alperest a különbözetként jelentkező 9 210 481 Ft megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

Az alperest a peresztességével arányosan kötelezte a felperes javára perköltség, továbbá a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a marasztalási tőkeösszeg 6 967 585 Ft-ra történő leszállítását kérte. Álláspontja szerint számla hiányában a helyreállítás nettó költségét lehetett volna csak figyelembe venni, s ebből a nettó 8 971 585 Ft-ból kellett volna levonni az értéknövekedés miatti 2 004 000 Ft-ot.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az alperes által fizetendő tőkeösszeg felemelését kérte 11 780 688 Ft-ra, mert ennek kiszámítása során megítélése szerint a szakértő által meghatározott 16 020 688 Ft-ból kell 4,24 mFt értéknövekedést levonni. Az alperes fellebbezésével szemben a helyreállítás bruttó költségére tartott igényt változatlanul, mert azt megelőlegezni nem tudta, ám az anyagvásárlás és a munkák megrendelése során neki, mint adóalanynak is bruttó árat, illetőleg díjat kell fizetnie.

A felek fellebbezési és csatlakozó fellebbezési ellenkérelmet nem teresztettek elő.

Az ítéletábra a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés (csatlakozó fellebbezés) hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 6 967 585 Ft-ban marasztaló és a felperes keresetét 11 780 688 Ft-tot meghaladó részben elutasító rendelkezését. Az ítéletábra a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezést egyaránt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Az alperes a fellebbezésében nem tette vitássá a kereset jogalapját, ezért ezzel az ítéletábra nem foglalkozott.

Az alperes a fellebbezésében a biztosítóról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 96. §-ának (6) bekezdésére hivatkozással kérte a helyreállítás nettó költsége alapján meghatározni a helytállási kötelezettségét. Ezen törvényhely a biztosítási szerződés minimális tartalmi követelményeivel összefüggésben mondja ki, hogy a biztosító biztosítási szerződésből eredő kötelezettségével összefüggésben, a károsító eseményt megelőző állapot visszaállításához vagy a bekövetkezett kár következményeinek megszüntetéséhez szükséges, általános forgalmiadó-köteles szolgáltatás ellenértéke (anyag-, javítási, illetve helyreállítási költség) után az általános forgalmi adó összegének megfelelő összeg megtérítésére csak olyan számla alapján vállalhat kötelezettséget, illetve térítheti meg azt az arra jogosultnak, amelyen feltüntetik az általános forgalmi adó összegét, vagy amelyből annak összege kiszámítható.

Ezt a rendelkezést a közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvény 161. §-a iktatta be, s annak hatálybalépésével összefüggésben a 232. §-ának (1) bekezdése ekként rendelkezett: a Bit. - e törvény 161. §-ával megállapított - 96. §-ának (6) bekezdését az e törvény hatálybalépését követően kötött szerződések alapján történő kárkifizetésekre kell alkalmazni. A hatálybalépés időpontja 2009. július hó 9. napja volt.

A felek közötti vagyonbiztosítási szerződés megkötésére a Bit. 96. §-a (6) bekezdésének hatálybalépését követően került sor, ezért ez a rendelkezés már alkalmazandó volt. Ennek ellenére az alperes nem tájékoztatta a felperest a biztosítási szerződésben (biztosítási feltételekben) arról, hogy az általános forgalmi adó összegének megfelelő összeg megtérítésére csak számla alapján vállal kötelezettséget, erről ugyanis a 15. sorszám alatti „ügyféltájékoztató és biztosítási feltételekben” - annak is leginkább a 14.8. pontjában - nem esett szó (amivel ellentétben a perbeli „postafészekőr” vagyonbiztosítási szerződés aktuális biztosítási feltételei - amelyek az interneten (www.biztositasifeltetelek.hu/Posta/posta_0023.pdf) szabadon hozzáférhetőek - a biztosítási szolgáltatás teljesítéséhez szükséges dokumentumok között nevesítik a Bit. 96. §-ának (6) bekezdésében írtaknak megfelelően az általános forgalmi adó összegét feltüntető vagy annak kiszámítását lehetővé tévő számlát - ld. a feltételek 13.4. pontját).

Az alperes tehát a fenti jogszabályi kötelezettsége ellenére nem adott tájékoztatást a felperesnek az általános forgalmi adót is magába foglaló helyreállítási költség kifizetéséhez teljesítendő feltételekről (megsértve ezzel a Bit. 166. §-ának (2) és (6) bekezdéseit is), miáltal a „postafészekőr” biztosítási szerződés - ide értve annak általános szerződési feltételeit is - a biztosítási szerződés minimális tartalmi követelményeit nem elégítette ki. Ebből következően az alperes nem alkalmazta a helytállási kötelezettségének a fentiek szerinti korlátozását (feltételhez kötését), ezért arra a fellebbezésében sem hivatkozhatott eredménnyel, miáltal a felperesi ingatlan helyreállítására vonatkozó számla hiányában a terhére megállapított marasztalási összeg leszállításának nem volt helye.

A felperes csatlakozó fellebbezésében 145 000 Ft/m² fajlagos költség alapulvételével kiszámított 16 020 688 Ft helyreállítási költségéből indult ki, s abból az ingatlan káreseményt megelőző, valamint a helyreállítást követő értéke közötti 4 200 000 Ft többletet levonva kérte a vagyonbiztosítási szerződés alapján neki járó összeget meghatározni. Amint erre a szakértő is rámutatott, ez a 145 000 Ft/m² fajlagos költség azért nem volt korrekció nélkül figyelembe vehető, mert nem egy korszerű épület építése, hanem a meglévő épület eredetijének pótlása volt a cél, aminek következtében ezt az értéket a műszaki tartalmi hiányosságok miatt korrigálni kellett. A felperesi lakóépület bruttó 11 214 481 Ft-ból építhető újra a károsodás előtti állapotnak megfelelően, amely költség figyelembevételére a biztosítási feltételekből is következik, mivel az sem teszi lehetővé a biztosító költségén magasabb műszaki tartalom létrehozását. A felperes által megjelölt építési költség korrekció nélküli figyelembevételére az oldalán káronszerzéshez vezetne, mert ebben az esetben az alperesre hárítaná át azt a többletköltséget, amit az építési szabványok időközi változása miatt neki esetlegesen viselnie kellene (feltéve, hogy a helyreállítás engedélyköteles munkarésze az előbbi okból csak költségesebben végezhető el). A szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára is figyelemmel helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, mikor a szakértő által meghatározott bruttó 11 214 481 Ft-ból indult ki, s ezt csökkentette az értéknövekedés összegével.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felek a fellebbezési eljárásban a saját fellebbezésük, illetőleg csatlakozó fellebbezésük tekintetében pervesztesek lettek. Mivel azok értéke között számottevő különbség nem volt (a felperes esetében 2 570 207 Ft, az alperes esetében 2 242 896 Ft), ezért az ítéletábra akként rendelkezett a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése értelmében, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2012. október hó 8. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő